

Nr 11.

Utlåtande i anledning av väckt motion om befogenhet för hälsovårdsnämnd att utöva tillsyn över skogsförläggningar.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 403, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr Nilsson i Östersund *m. fl.* hemställt »att riksdagen måtte besluta, att hälsovårdsnämnd ges befogenhet utöva tillsyn över skogsförläggningar inom kommunen samt att vidtaga där- för erforderliga lagändringar».

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Sedan många år tillbaka är inkvarteringsfrågan för dem som syssla med skogs- och flottningsarbete i vårt land reglerad genom lagstiftning. Den första lagstiftningen på detta område kom till stånd år 1919. Genom en den 25 april nämnda år utfärdad lag ålades arbetsgivare, för vars räkning skogsavverknings- eller kolningsarbete bedrevs på sådant avstånd från ställe, där bostad funnes att tillgå, att arbetarna icke varje dag efter arbetets slut kunde begiva sig dit för att få natthärbärge, skyldighet att sörja för arbetarnas inkvartering å eller i närheten av arbetsstället. En motsvarande — om än något mindre långt gående — skyldighet avseende flottningsarbetet infördes genom lag den 19 juni 1919. I en den 21 maj 1937 utfärdad ny skogshärbärgeslag kompletterades de allmänna reglerna angående härbärgenas beskaffenhet med vissa stadganden, innefattande minimibestämmelser att gälla under särskilda förhållanden.

1937 års skogshärbärgeslag och 1919 års flottledslag ersattes av den nu gällande *lagen den 25 maj 1951 om tillfälliga bostäder vid skogs- och flottningsarbete m. m.* (skogsförläggningsslagen). Genom den nya lagen skärptes kraven på skogsförläggningarnas standard. Lagen trädde i kraft den 1 januari 1952. För förläggningar, som uppförts före lagens ikraftträdande, gäller emellertid i vissa avseenden en övergångstid av två år.

Tillsyn å lagens efterlevnad utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av skogsyrkesinspektionens befattningshavare (20 §). Uppfyller bostad eller stall ej lagens föreskrifter, äger arbetarskyddsstyrelsen eller skogsyrkesinspektör förelägga arbetsgivaren att afhjälpa bristerna eller ock förbjuda honom att bedriva visst arbete eller använda bostaden eller stallet utan att iakttaga vid förbudets meddelande angivet villkor (22 §). Underlåtenhet att ställa sig sådant föreläggande eller

förbud till efterrättelse är straffbelagd (26 §). Lagen innehåller vidare föreskrift om att å arbetsställe, som avses i lagen, bör bland arbetstagarna utses ett eller flera skyddsombud. Val av skyddsombud förrättas av arbetstagarna eller, på framställning av dem, av lokal organisation, genom vilken de kunna anses företrädla. Där förhållandena påkalla det, äger arbetarskyddsstyrelsen medgiva, att lokal arbetstagarorganisation utser skyddsombud utanför kretsen av arbetstagare vid visst arbetsställe (15 §). Skyddsombud har att framföra arbetstagarnas önskemål beträffande bostad och stall, som avses i lagen, och bör verka för goda levnadsförhållanden inom förläggningen samt söka vinna arbetstagarnas medverkan därtill. Finner skyddsombud viss åtgärd böra vidtagas, har ombudet att hos arbetsgivaren eller den som å arbetsstället företräder arbetsgivaren göra framställning därom. Den som från skyddsombud mottagit sådan hänvändelse har att utan dröjsmål lämna ombudet besked i frågan. Har av skyddsombud gjord framställning icke inom skälig tid beaktats, äger ombudet påkalla skogsyrkesinspektörens ingripande (16 §). Skyddsombud får icke hindras att fullgöra sina uppgifter. Arbetstagare må ej på den grund att han utsetts till skyddsombud eller i anledning av hans verksamhet som skyddsombud tillskyndas försämrade arbetsförhållanden, ej heller får arbetsgivare av sådan orsak skilja honom från anställningen eller försämlra hans anställningsvillkor. Bryter arbetsgivare eller arbetstagare häremot, är han skyldig ersätta därav uppkommen skada. Avtalsuppsägning eller annan dylik rättshandling, som sker i strid mot vad sålunda stadgats, är ogill (17 §).

I remissyttranden över förslaget till den nu gällande skogsförläggningsslagen framfördes av ett par länsstyrelser den tanken, att hälsovårdsnämnderna på grund av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan fortfarande skulle äga skyldighet att utöva tillsyn över de byggnader, som avsågos i skogsförläggningsslagen. I propositionen i ämnet (1951 nr 169) hänvisade föredragande departementschefen till att hälsovårdsstadgan var föremål för översyn av särskilt tillkallade sakkunniga — 1948 års hälsovårdsstadgekommitté — samt att frågan om hälsovårdsstadgans tillämpning å skogsförläggningar torde bli föremål för kommitténs uppmärksamhet. Med hänsyn därtill ansåg sig departementschefen sakna anledning att vidare uppehålla sig vid detta spörsmål.

Enligt vad utskottet erfarit är 1948 års hälsovårdskommittés betänkande nu under tryckning.

Utskottet. Tillsynen över skogsförläggningsslagens efterlevnad utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av skogsyrkesinspektionens befattningshavare. Viss kontroll utövas även av lokala skyddsombud, vilka utses av arbetstagarna eller deras organisationer. I förevarande motion föreslås, att även hälsovårdsnämnder skola erhålla befogenhet att utöva tillsyn över skogsförläggningar.

Hälsovårdsstadgan är för närvarande föremål för översyn. 1948 års hälsovårdsstadgekommitté kommer enligt vad utskottet erfarit att inom den närmaste tiden avgiva betänkande, vari bland annat frågan om hälsovårdsstadgans tillämpning å skogsförläggningar behandlas. Det spörsmål, som motionärerna upptaga, torde därför komma att prövas vid behandlingen av kommitténs betänkande. Utskottet anser ej lämpligt att på detta stadium av ärendets behandling taga ställning till motionens förslag utan vill förorda, att motionen överlämnas till Kungl. Maj:t att övervägas vid ärendets vidare behandling.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att
förevarande motion, II: 403, måtte övervägas vid den på-
gående översynen av hälsovårdsstadgan.

Stockholm den 12 mars 1953.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Norman, Sten, Nils Elowsson, Wah-
lund, Wistrand, Nerman och Bengtson;

från a n d r a kammaren: herr Nilsson i Göteborg, fruor Västberg, Sand-
ström, herrar Carlsson i Bakeröd*, Andersson i Alfredshem, Odhe, Cassel
och Königson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.